

NORDISKA BYGGNADS- OCH TRÄARBETAREFEDERATIONEN
Medlem i Internationella Byggnads- och Träarbetarinternationalen, BTI.

NBTF

SE 106 32 Stockholm. tfn +46 8 728 48 00 Epost: nbtff@byggnads.se

ELEKTRIKER AKTA DIG FÖR ASBEST!

Text: Pentti Lehto

Alla byggnads- och underhållsarbetare, samt all städpersonal löper risk att exponeras för asbest...

De yrkesarbetare som har kommit till byggarbetsplatser efter 1970, då asbest förbjöds som isoleringsmaterial, har idag svaga eller obefintliga kunskaper om asbest och dess dödliga påverkan – främst i lungorna, menar NBTF på en miljökonferens i Köpenhamn hösten 2007.

Därför kräver NBTF att det ska tas fram nationella handlingsplaner med nya politiska initiativ i asbestfrågan som förebygger asbestens skadeverkningar på människor som måste vistas i asbestsmittade arbetsmiljöer.

NBTF kräver;

– Att varje land gör en kartläggning och registrerar asbest i alla sorters byggnader.

– Att nordiska EU-medlemsländer pressar fram det samma i hela EU.

– Att en omfattande information, speciellt mot de yngre yrkesgrupper och invandrare inom byggfacken om asbest och hur asbestsanering kan gå till och av vem.

– Att internationella fackliga organisationer sätter press på de länder och den s.k. "asbestalliansen" som fortfarande exporterar asbest, som t.ex Kanada, Ryssland, Kina, Zimbabwe, Indien och Brasilien.

Avbryt arbetet och begär råd, om du misstänker att det finns asbest.

Kom ihåg att du aldrig skall avlägsna asbestmaterial utan tillstånd och utbildning.

Kontakta alltid ditt skyddsombud eller relevant tillsynsmyndighet eller annat organ, om du misstänker att du har exponerats för asbest på arbetet.

ILO beslöt om globalt asbestförbud 2006

Sjukdomssyndrom p.g.a asbest hittas årligen:

85 nya fall årligen i Danmark
107 i Sverige
80 i Norge
55 i Finland

Trots asbestförbud, finns det asbest ännu idag i alla sorters byggnader som byggdes före 1970. Asbest kan finnas i all byggnadsmaterial från underlag till takpapp, rörisoleringar, bromsar, elektriska apparater...

Läs mera;

www.batkartellet.dk/pictures_org/Asbest%20%20fotid,%20nutid%20og%20fremtid.ppt

Vad är asbest?

Asbest är det gemensamma namnet för en grupp mineraler. Asbestfibrer är mycket värmebeständiga och starka och användes under många år i;

- termiskt isoleringsmaterial,
- brandsäker textil, papper och kartong,
- kopplings- och bromsbelägg,
- asbestcementprodukter,
- elektriskt isoleringsmaterial,
- personlig skyddsutrustning.

Bannlyst i EU – i princip!

Användningen av asbest är i princip bannlyst i Europeiska unionen, men det finns fortfarande en mängd asbest runt omkring oss.

Detta innebär att asbestexponering fortfarande förekommer. Därför är det viktigt att alla lär sig hur man ska göra när man måste närma sig asbest!

Asbest förekommer ofta på/ i följande platser/materiel:

- Väggar (som isoleringsskivor i väggsektioner).
- Texturerad beläggning och färg.
- Klinkers.
- Linoleummattor.
- Som värmeisolering på pannor.
- Som isolering på stålprofiler.
- Ventilationskanaler.
- Tak (som brandskydd i takutrymmen).
- Takpannor.
- Dörrar.
- Elinstallationer.
- Uppvärmningssystem (som värmeisolering kring rör, värmare och pannor).
- Yttertak (särskilt som asbestcementprodukter).
- Takpannor.
- Byggnadsfasader, inklusive regnvattenkanaler, smygtag och isolering.
- Vatten- och avloppsrör.
- Ventiler, flänsar och packningar kan också innehålla asbest.
- Toalettcesterner, fönsteralkover, asbestpappersfoder osv.

Fråga alltid

om man gjort någon asbestkontroll vid äldre anläggningar, innan arbetet påbörjas...

Ett logo för att markera var asbest finns...

Ett lager av Chrysotile dvs. Asbest ligger runt denna elkabel...

Läs mera:

www.hse.gov.uk/asbestos/index.htm

<http://se.osha.eu.int/statistics/osharapp.pdf>

Utsatta yrkesgrupper – Elektriker.

- Rörmokare.
- Värmetekniker.
- Butiksinredare.
- Mattläggare och andra golvläggare.
- Verkstadsmontörer.
- Underhållspersonal, inkl. fastighets-skötare.
- Takläggare.
- Städpersonal.
- Andra yrkesgrupper som arbetar i takutrymmen och under paneler och liknande dolda utrymmen...

Lagstiftning

Det finns en stor mängd europeisk lagstiftning om asbest, som införlivats i nationell lag.

Medlemsstaterna kan också ha sina egna ytterligare lagstadgade krav, så kontrollera alltid med relevant tillsynsmyndighet.

I den europeiska lagstiftningen har man försökt förbjuda användning av asbest och fastställa strikta normer för skydd av arbetare vid möjlig exponering.

Följande direktiv är några av dem som tillämpas:

– Rådets direktiv 89/391/EEG av den 12 juni 1989 om åtgärder för att främja förbättringar av arbetstagarnas säkerhet och hälsa i arbetet.

– Rådets direktiv 90/394/EEG av den 28 juni 1990 om skydd för arbetstagare mot risker vid exponering för carcinogener i arbetet.

– Rådets direktiv 98/24/EG av den 7 april 1998 om skydd av arbetstagares hälsa och säkerhet mot risker som har

Här har asbestsanerare skyddat asbetsrören och markerat med ett "a". Under detta har en installationselektriker kunnat installera en belysningsarmatur utan risk för asbestdamm...

Asbestfibrer i en brandsäker textil...

samband med kemiska agenser i arbetet.

– Rådets direktiv 83/477/EEG av den 19 september 1983 om skydd för arbetstagare mot risker vid exponering för asbest i arbetet, ändrat genom rådets direktiv 91/382/EEG av den 25 juni 1991 samt genom rådets direktiv 98/24/EG av den 7 april 1998 och Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/18/EG av den 27 mars 2003.

Fakta om asbest

Flera faktablad har tagits fram som stöd för Europeiska arbetsmiljöveckan.

Ytterligare information om byggsektorn

finns på <http://ew2004.osha.eu.int>
Information om EU:s arbetsmiljölagstiftning <http://europe.osha.eu.int/legislation/sv>

Ytterligare faktablad om farliga ämnen och ett stort antal andra arbetsmiljöfrågor, http://agency.osha.eu.int/publications/factsheets/index_sv.htm

Europeiska arbetsmiljöbyrån i Spanien

Gran Vía, 33, E-48009 Bilbao.

Tfn (34) 944 79 43 60,

fax (34) 944 79 43 83

Epost: information@osha.eu.int

